

Vedlegg 6: Granheibekken kraftverk

Bakgrunn

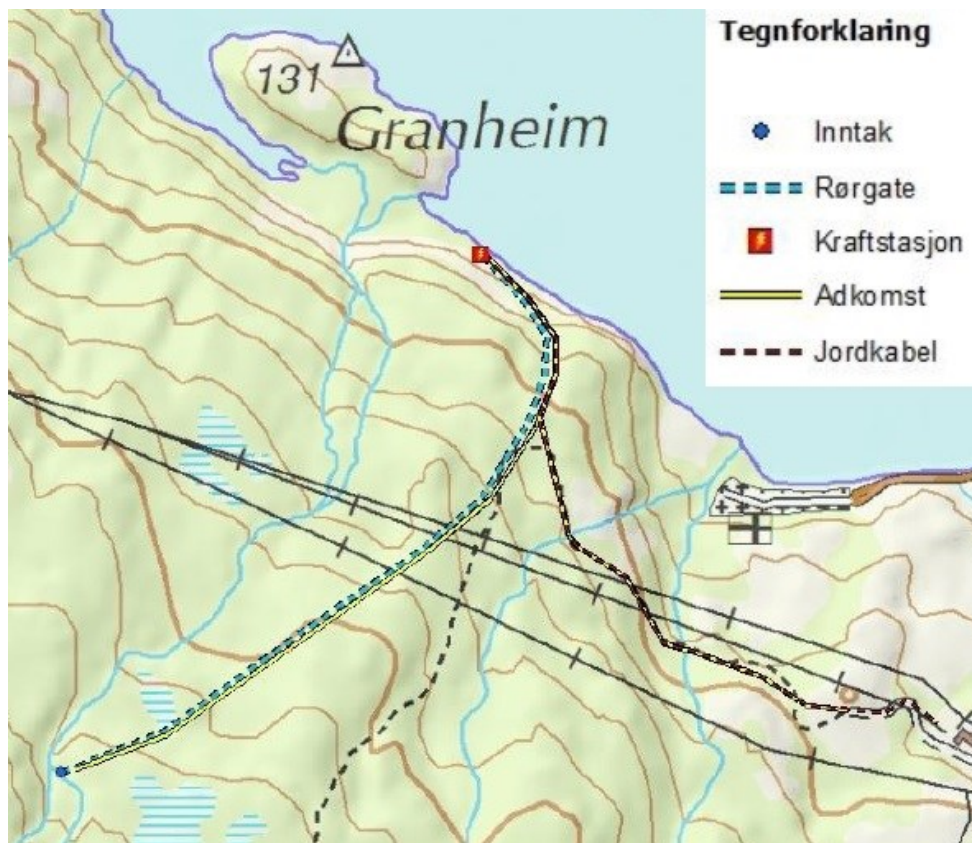
Suliskraft AS søker om konsesjon for bygging av Granheibekken kraftverk ca. 32 km sørøst for Fauske, jf. figur 1. Kraftverket vil utnytte et fall på 220 m, og produsere 2,7 GWh pr år. Nedbørsfeltet strekker seg fra 350 moh. til 847 moh., og består for det meste av snaufjell og skog i nedre del, jf. figur 2. Planlagt minstevannføring er 40 l/s i sommersesongen og 10 l/s i vintersesongen. Vannveien er planlagt som et 1500 m langt nedgravd rør og kraftstasjonen planlegges i dagen, jf. figur 3. For adkomst til kraftverket planlegges 1500 meter eksisterende kjerrevei opprustet til nødvendig standard. Langs vannveien vil det bygges 1500 m med permanent vei dimensjonert for ATV til inntaket. Produsert energi sendes til eksisterende nett via jordkabel på 1500 m langs adkomstvei, som vist i figur 3.

Figur 1 Oversiktskart (fra konsesjonssøknad).

Figur 2 Tiltaksområde med nedbørsfelt (fra konsesjonssøknad).

Figur 3 Detaljkart (fra konsesjonssøknad).

Tabell 1 Hoveddata for Granheibekken kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Produksjon:		
Installert effekt	(MW)	1,0
Årlig produksjon	(GWh)	2,7
Vinterproduksjon	(GWh)	0,7
Sommerproduksjon	(GWh)	2,0
Økonomi:		
Kostnad	(MNOK)	18,7
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	6,9
Vanndata:		
Middelvannføring	(l/s)	280
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	20
5-persentil sommer	(l/s)	60
5-persentil vinter	(l/s)	10
Planlagt minstevannføring – sommer	(l/s)	40
Planlagt minstevannføring – vinter	(l/s)	10
Kraftverk:		
Inntak	(moh.)	350
Avløp	(moh.)	130
Berørt elvestrekning	(m)	1400
Inntaksdam høyde	(m)	4

Inntaksdam lengde	(m)	16
Vannvei (nedgravde rør)	(m)	1500
Massedeponi	(daa)	
Ny vei	(m)	3000
Kraftstasjon	(m ²)	70
Nettilknytning (jordkabel)	(m)	1500
Arealbruk		
Samlet midlertidig arealbruk	(daa)	22,5
Samlet permanent arealbruk	(daa)	11,5

Alternative utbyggingsløsninger

Tiltakshaver har vurdert følgende alternative utbyggingsløsninger:

1. Kraftstasjon ved Kirkegården ca. 500 m lengre mot øst (se figur 3).
2. Inntak plassert oppstrøms samløp mellom Granheibekken og sideelv med dam overføringskanal og en terskeldam i sideløpet.
3. Inntaksdam plassert høyere i Granheibekken

Tiltakshaver forkastet alternativ 1 ettersom kostnadsgevinsten ved en kortere rørgate vil falle bort grunnet avbøtende tiltak. Tiltakshaver forkastet alternativ 2 grunnet dårligere flomavledning og større landskapsinngrep. Tiltakshaver forkastet alternativ 3 grunnet lav lønnsomhet når en ikke kan utnytte vannet i sidebekken og kostnader ved lengre rørgate.

Problemstilling

Tabell 2 Virkninger for miljø, naturressurser og samfunn (fra konsesjonssøknad).

Tema	Beskrivelse	Verdi	Konsekvens
Positive samfunns-virkninger av tiltaket	<i>Utbygningen vil føre til kommunale inntekter hovedsakelig i form av eiendomsskatt. En utbygging vil være til dels positivt for bygda Sulitjelma, ved at utbygger bidrar til drift og vedlikehold av infrastruktur.</i>		Liten positiv
Verne-områder	<i>Vassdraget inngår ikke i verneplan for vassdrag, og tiltaket vil heller ikke berøre andre verneområder. (...) Granheibekken kraftverk berører ikke områder som er vernet iht. Naturmangfoldsloven. Inntaket til Granheibekken kraftverk ligger om lag 2 km øst for grensen til Junkerdal nasjonalpark.</i>		
Rødlistede arter	<i>Det er ikke registrert rødlistede arter av planter, moser, sopp eller lav i influensområdet. Fiskemåke (NT*) er registrert i området. Det er ikke usannsynlig at arten hekker i området, da den kan hekke i mange ulike typer habitater. Det forventes at gaupe (VU*) kan streife i området.</i>	Liten til middels	Ubetydelig
Naturtyper	<i>Det er ikke registrert prioriterte naturtyper, truede vegetasjonstyper, eller viktige viltområder i influensområdet.</i>		Liten negativ
Vannmiljø	<i>Granheibekken er forurensset av tungmetallavrenning fra en gruvestill ved Jakobsbakken. I utløpsområdet og en strekning ved inntaket er det grus, slakere og bedre egnede forhold for fisk og bunndyr. Forholdene i elva er begrensende for fisk, og av bunndyr forventes forurensningstolerante og vanlig forekommende arter.</i>	Liten	Ubetydelig til liten negativ

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)	<i>Utbyggingen medfører ikke tap eller omklassifisering av INON.</i>	Liten	Ubetydelig
Landskap, fjordlandskap og fosser	<i>Tiltaksområdet er lite inngrepspreget til tross for at Langvatnet er regulert med 1 m og flere kraftlinjetraseer krysser Granheibekken innenfor elvestrekningen som blir berørt. Et fosseparti i Granheibekken er eksponert i landskapet når vannføringene ikke er lav, og bidrar til å øke mangfoldet. I forhold til flere av fossene i dalføret er fossen Granheibekken imidlertid liten. Granheibekken kraftverk vil medføre betydelige terrenginngrep for rørgatetrasé og atkomstveg ned den bratte lisiden til Langvatnet. Skjæringene her vil til dels bli synlige fra omkringliggende områder også etter at revegeteringen etter anleggsfasen har tiltatt. Traséen kommer i utgangspunktet også i konflikt med den gamle oppmurte kjerrevegen som går her, men vegen er tenkt tilbakeført til samme stand som før utbyggingen. Kraftstasjonen er i utgangspunktet også synlig fra et større område, men innsynet kan dempes ved hjelp av beplantning. Foreslått minstevannføring vil i liten grad opprettholde Granheibekkens inntryksstyrke.</i>	Middels	Middels til stor negativ i anleggsfasen og middels negativ i driftsfasen
Reindrift	<i>Tiltaksområdet hører inn under Balvatn reinbeitedistrikt. Hele området er vårbeite II, øvre del ligger innenfor høstbeite II, høst vinterbeite II. Balvatn reinbeitedistrikt framhever at området er viktig pga. at det ikke er hytter her, og at det er ypperlige myr- og skogbeiteområder. Det går en trekklei inn mot området i øvre del.</i>	Middels	Middels negativ i anleggsfasen og ubetydelig til liten negativ i driftsfasen
Kulturminner og kulturmiljø	<i>Kulturminnedatabasen Askeladden viser Fagermo (Fagerli) kirkested som eneste kulturminne i området. Dette har ingen vernestatus. Nordland fylkeskommune og Sametinget er kontaktet, og opplyser i en foreløpig vurdering at det er liten sannsynlighet for konflikt med ikke-synlige kulturminner i området. En gammel kjerreveg som går fra Fagerli til Granheim og opp langs østsiden av elva til Jakobsbakken har imidlertid også kulturminneverdi. Utbyggingen innebærer at det bygges atkomstveg i samme leiet som kjerrevegen fra Fagerli og nesten fram til Granheibekken. Et stykke av denne vegen vil også bli rørgatetrasé. Vegen vil endre noe av karakteren på denne strekningen, men ettersom det meste er tenkt istandsatt til formen den var i før utbyggingen, vil det visuelt sett være et mindre negativt omfang.</i>	Middels	Liten til middels negativ
Bruker-interesser	<i>Undersøkelser gjennomført av NIVA viser at Langvatnet er svært lite brukt, noe som skyldes historikken med gruveavrenning, kloakkutslipp og lite tilrettelegging. Det er flere merkede DNT-ruter og -hytter i Sulitjelmaområdet, men ikke i influensområdet til det planlagte kraftverket. Den gamle kjerrevegen (ikke kjørbare med bil) fra Langvatnet til Jakobsbakken er registrert som viktig utfartsområde av Salten Friluftsråd (...) Det er i følge lokalkjente mye trafikk langs vegen, og årlig arrangeres en egen turmarsj her. Det er ellers opplyst om at det plukkes en del bær i området. Det jakes trolig også, mens det er lite sannsynlig at det knytter seg vesentlige fiskeinteresser til Granheibekken innenfor tiltaksområdet.</i>	Middels	Middels negativ i anleggsfasen og liten til middels negativ i driftsfasen

* CR = kritisk truet, EN = sterkt truet, VU = sårbar, NT = nær truet

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

- Steinstøv og sprengstoffer vil ikke slippes til i vassdraget i sårbare perioder
- Minstevannføring på 40 l/s i sommerhalvåret og 10 l/s i vinterhalvåret
- Man vil forsøke å unngå store fyllinger og skjæringer i terrenget ved bygging av dam/inntak, kraftverk og adkomstveier. Det vil også søkes å minimalisere hogsten.
- Det skal beholdes mest mulig av vegetasjonen ved tiltaksområdet
- Tilrettelegging for en naturlig revegetering med stedegen vegetasjon
- Olje og annet drivstoff skal lagres forsvarlig, med mulighet for oppsamling ved lekkasje. Materiale for oppsamling av olje og drivstoff skal være tilstede og avfall skal transporteres bort etter anleggsfasen

Andre sentrale opplysninger

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente, automatisk fredete kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for. Imidlertid er planlagt atkomstveg til kraftstasjonen i konflikt med et vegminne som kan ha regional verdi. Vegen mellom Jakobsbakken gruver og industriområdet i Fagerli fulgte i årene 1890 – 1937 i samme trasé som nå ønskes brukt. Nedbygging av dette kulturminnet bør unngås.

Vannforskriften (*Forskrift om rammer for vannforvaltningen*)

Tiltaket ligger i et område som ikke er omfattet av en vedtatt regional forvaltningsplan i henhold til Forskrift for rammer for vannforvaltningen (vannforskriften). Det er derfor ikke vedtatt miljømål for de aktuelle vannforekomstene. Fylkeskommunen ber NVE om å innhente informasjon om karakteriseringen for de vannforekomstene som berøres av tiltaket. Denne informasjonen finnes på www.vann-nett.no/saksbehandler. Det er videre viktig at NVE gjør en vurdering av tiltaket mot § 12 i vannforskriften.

Tema i Regional plan om små vannkraftverk som ikke er omtalt i konsesjonssøknaden

I *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, er tiltaksområdet del av et større område karakterisert som fjordlandskap av *liten verdi*.

Vurderinger

Fylkesrådet viser til tabell 3 hvor tiltakets konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier er vurdert opp mot småkraftplanens kapittel 2. Fargekodingen forutsetter i noen tilfeller at avbøtende tiltak iverksettes for å opprettholde viktige miljøverdier. I tabell 3 er også tiltakets positive samfunnsvirkninger vurdert.

Tabell 3 Fylkesrådets vurdering av Granheibekken kraftverks konsekvenser

Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering av aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Reindrift	Middels	Middels	<i>E4. I områder for reindrift av middels verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging av små vannkraftverk.</i>
Landskap	Middels	Middels	<i>G4. I fjordlandskap med middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.</i>
Friluftsliv	Middels	Middels	<i>I3. For områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være varsomme med å tillate utbygging og sekundærinngrep som reduserer verdien for friluftslivet.</i>
Kulturminner og kulturmiljø	Stor	Stor	<i>H1. Man skal være svært restriktiv med å tillate små vannkraftverk hvor kraftverket eller sekundærinngrep er i konflikt med eller kan virke utilbørlig skjemmende på kulturminner eller kulturmiljø av stor verdi.</i> Avbøtende tiltak: Finne en atkomstveg til stasjonsområdet som ikke medfører nedbygging av den gamle malmvegen mellom Jakobsbakken og Fagerli industriområde.
Andre tematiske retningslinjer i småkraftplanen	Ingen/ liten	Ingen/ liten	Ingen aktuelle retningslinjer.
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			Granheibekken kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Prioriterte med betingelser For dette prioriteringsnivået kan utbygging tillates dersom avbøtende tiltak bidrar til at miljøverdiene ikke reduseres i vesentlig grad, og at det er dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger			
Positive samfunns-virkninger	Fylkesrådet vurderer at Granheibekken kraftverk har liten samfunnsnytte. Granheibekken kraftverk vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 2,7 GWh.		
Konklusjon			
Fylkesrådet vil anbefale NVE å gi tillatelse til bygging av Granheibekken kraftverk. Fylkesrådet forutsetter at tiltaket tilpasses med adkomstvei som ikke medfører nedbygging av den gamle malmvegen mellom Jakobsbakken og Fagerli industriområde.			